

Izabrane pesme
Desanka Maksimović

Copyright © 2021 Zadužbina „Desanka Maksimović”
Copyright © 2021 ovog izdanja KONTRAST izdavaštvo

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Uredništvo:
Jelena Nidžović
Anja Marković

Lektura i korektura:
Kontrast izdavaštvo

Dizajn korica:
Dragana Nikolić

Prelom:
Anica Lapčević

Štampa:
F.U.K. d.o.o.

Tiraž:
2000

Izdavač:
Kontrast, Beograd
Klaonička 2, Zemun
e-mail: jakkontrast@gmail.com
kontrastizdavastvo.com
facebook.com/KontrastIzdavastvo
www.glif.rs

DESANKA MAKSIMOVIĆ

IZABRANE PESME

KONTRAST
Beograd, 2021.

Pesme

(1924)

MOLBA MLADOSTI

O, mladosti, mladosti,
da brzo odlaziš, ljudi kažu.
Ali ja te neću nikad pustiti.
Oko srca svoga postaviću stražu
jednog bola i jedne radosti;
oko vrata svog zasadiću visoke
borove, i bršljane, i paviti;
vetrove i reke široke
bujicom ću naviti
svud oko našega brega;
a vidik u krug ću zaviti
cičom i smetom snega.

O, mladosti, nemoj od mene otići:
niko neće moći u tvojoj suzi
biti ovoliko ludo lud,
ni ovako sumoran u tvojoj radosti.
O, mladosti, mladosti,
ni u čijem srcu neće tvoja žud
u ovoliko sunce porasti;
niko neće ovoliko čistih
imati grehova ni strasti.

O, mladosti, mladosti,
da sobom odnosiš, ljudi kažu,
svoje bolove i svoje radosti.
Ali ja te neću nikad pustiti.

Oko srca svoga postaviću stražu
jedne ljubavi što mene voleće;
u vrtu svome zasadiću proleće;
sve mirise slatke zarobiću
što bregom nihaju leti;
sva sunca, sve zvezde zadobiću
na nebu da našem rumene;
pa nećeš ni moći, ni hteti
nikad otići od mene.

O, teške, sumorne radosti,
o, slatki, ludi bolovi
moje mladosti,
nemojte otići od mene!
Jer živeće tada dolovi,
mirisi, ljudi i zvezde rumene;
a ja skamenjena sedeću na svom visu
i biće mi svejedno: da li su ili nisu
u meni nekad goreli
tvoji bolovi i tvoje radosti,
o, mladosti.

STREPNIJA

Ne, nemoj mi prići! Hoću izdaleka
da volim i želim oka tvoja dva.
Jer sreća je lepa samo dok se čeka,
dok od sebe samo nagoveštaj da.

Ne, nemoj mi prići! Ima više draži
ova slatka strepnja, čekanje i straž.
Sve je mnogo lepše donde dok se traži,
o čemu se samo tek po slutnji zna.

Ne, nemoj mi prići! Našto to, i čemu?
Izdaleka samo sve ko zvezda sja;
izdaleka samo divimo se svemu.
Ne, nek mi ne priđu oka tvoja dva.

ČEŽNJA

Sanjam da ćeš doći:
jer mirišu noći, a drveće lista,
i novo se cveće svakog jutra rodi;
jer osmesi ljupki igraju po vodi,
i proletnjim nebom što od sreće blista;

jer pupe topole, i kao da hoće
k nebu, pune tople, nabujale žudi;
jer u duši bilja ljubav već se budi,
i mirisnim snegom osulo se voće;

jer zbog tebe čežnje u vazduhu plove;
svu prirodu Gospod za tvoj doček kiti.
Cveće, vode, magle, jablanovi viti,
sve okolo mene čeka te i zove.

Dođi! Snovi moji u gustome roju
tebi lete. Dođi, bez tebe se pati!
Dođi! Sve kraj mene osmeh će ti dati
i u svemu čežnju opazićeš moju.

ZMIJA

Ispod suhoga otkosa
izmilela zmija.
Oko nje pusta livada,
jedan cvet;
nad njom dva-tri oblaka,
tica let.
Sunce sija.

Dalekom putanjom pesma,
ko zna čija.
Usamljen šum se zapleo
u travu.
Ona sluša; u zrak budno
digla glavu.
Sunce sija.

Tu su joj ubili majku
oštricom kose;
i nju će, kad jednom izmili
iz ševara.
Istrunuće odeća njena
puna šara,
preliva rose.

I u večnosti posle nikad više
sunčati se neće ista zmija,
nit istih tica minuće let;

nikada više isti cvet
neće nići.
Sunce sija.

NA BURI

Svu večer na pustom bregu
neko stoji.

Pusti me, majko, da vidim
da li je čovek ili bor.

Pusti me da vidim ko to
svu večer gleda

u naš beli, skromni dvor.

Pusti me, majko, neće me
umoriti hod:

breg je blizu nam doma.

O, ja osećam da mi je rod
taj čovek ili bor

što svu večer blizu groma
stoji i gleda u naš dvor.

Vidiš li, oblak crn,
ogroman, zlokoban brod,
nad njim plovi
i smrt nosi?

O, majko, idi, ti ga bar zovi,
neka se skloni u naš dom
taj čovek ili bor

što svu večer stoji i gleda
u naš beli skromni dvor.

Na pustom brdu on je sam,
kao dete kad ruke skrsti
nad bolom nekim prvi put.
Pusti me da tanki moji prsti
meta budu burama zlim.
Pusti me, pusti, dobra majko,
tako je potmuo
i zao oblak
što vitla nad njim.

SLUTNJA

Mada je oko mene proleće,
i duše cvate u nadu;
kroz mene se krađu
slutnje zle:
čega me strah, dogodiće se sve
i boleće.

I niko mi ne može pomoći,
jer to se neće zbiti
po danu, niti
u vrtu kom;
već negde u srcu mom,
po noći.

OPOMENA

Čuj, reći ću ti svoju tajnu:
ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira.

Mogu mi se učiniti
duboke i meke
oči neke
sasvim obične.

Može mi se učiniti
da tonem u zvuke,
pa ću ruke
svakom pružiti.

Može mi se učiniti
lepo i slatko
voleti kratko,
za jedan dan.

Ili mogu kom reći u tome
času čudesno sjajnu,
predragu mi tajnu:
koliko te volim.

O, ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira.

Učiniće mi se: negde u šumi
ponovo sve moje suze teku
kroz samonikle neke česme.
Učiniće mi se: crn leptir jedan
po teškoj vodi krilom šara
što nekad neko reći mi ne sme.

Učiniće mi se: negde kroz tamu
neko peva, i gorkim cvetom
krvavog srca u ranu dira.
O, ne ostavljaj me nikad samu,
nikad samu,
kad neko svira.

Zeleni vitez
(1930)

